

Напредваме, ама друг път

Мария Василева

В изложбата на Албена Баева „Овцата, змията, кучката и тяхното прасе“ в галерия Credo Вонит зрителят застава пред

интерактивна инсталация „Сибилите“, при която завъртането на колело (Всъщност не случайно приличащо на клетка за хамстер) води до задействане на анимиран триглав образ с човешки лице и тяло на октопод,

бъдващ сексистки коментари за жените. Текстове са събрани от интернет под статия за правата на жените.

Многократно повтаряните епитети и обръщения, често заети от животинския свят,

отнася към построения и никога незавършен едноименен полиграфически комплекс в София, олицетворение на проваления социализъм, „Мадоната на South Mountain“ гледа към простора на прекрасния, но силно замърсен и превърнат в мексиканско гето природен резерват, „Гъската Савамала“ ни препраща към травматичен квартал в Белград, в който сблъсъкът между капитали и жители генерира различни артистични проекти. Темата се разширява и преминава в други измерения.

Албена Баева (р. 1983) е типичен представител на едно ново поколение. Тя завършва реставрацията в Националната художествена академия, а след това е сред първите петима у нас с магистърска степен по Дигитални изкуства. С проекта си Баева продължава една вече устойчива традиция в българското съвременно изкуство, която се занимава със социалните измерения на сексизма. Женската група „8-ми март“ в продължение на години обръща внимание на въпроси табу, останали скрити в дълбините на общественения дебат. В проекта „Четири стаи“ от 2004 г. Аделина Попнеделева чести празничния 8-ми март с три портрета – на крава, кокошка и куче – животни, с които жените често са отъждествявани. От телевизионен монитор мъж разказва безкрайни вицове за жени.

постепенно се превръщат в нещо обичайно и като че ли нормално. За Баева обаче баналните съждения раждат чудовища. Тя пресъздава това усещане чрез хибридни пластмаси (гипс или бетон, 3D принт), в които обединява древни скулптури от различни култури и животински модели, намерени в онлайн

колекции с отворен код като Thingiverse и Sketchfab.

В третата част на изложбата тези модели са разположени сред познати пейзажи от действителността. „Коралова овца“ реферира към плажа „Корал“ и опитите за неговото спасяване от прекомерно застрояване, „Прасето Родина“ се

Очевидно от тогава до днес нещата са се променили в една посока – преди прикривани под формата на „смешни“ вицове, сега същите коментари свободно се изразяват и набъбват количествено в защитената територия на интернет. Албена Баева се възползва от тази възможност, както и от развитието на технологиите, за да онагледува този феномен. Опитва се да съпостави това и с други неприемливи явления, които трасират всекидневието ни.

Изложбата експлоатира всички достижения на новите технологии, които Баева познава добре. Триизмерни принтери, компютърни манипулации, интерактивни бутони – всичко това предава механичен, отстранен и някак нечовешки облик на изложбата. Тя е разсъдлива и студена, идеално изпълнена и неемоционална. Заг „роботизирания“ ѝ вид проблемите си остават същите – Все старите клишета. Май светът не се е променил толкова много.

Албена Баева. Сибилите, 2017
(намерено в интернет)

[Ж] Ама нали не очаквате мъже да работят като възпитатели в детски градини, в развлекателни кътове за деца, като учители в начални и средни училища и медицински сестри? Еми няма да стане. Жените това могат и това работят. Аз лично не искам да виждам жени тираджийки или бакишиши. Гнусно ми е.

[М] И да, смея да твърдя, че мъжете са по-подходящи за ръководни постове – поне за настоящия начин на мислене на хората. Авторитетът на един мъж началник пред подчинените му (и мъже, и жени) е по-висок от този на жена началник. Може да е на подсъзнателно ниво на подчинените, но е така. Един мъж по-лесно се подчинява на друг мъж, отколкото на жена. Както и жените де, даже при тях е още по-изразено – по-лесно възприемат нареждания от мъж, отколкото от друга жена.

[М] Западът се нуждае от майки, не от Меркел. Вижте колко ниски са стандартите на тези жени – на Меркел, на Клинтън и на аржентинката. Единствените изключения са Кралица Елизабет и Тачър.

[Ж] Винаги се стремя да е подредено у дома. Защото имам синове. Нали знаете, че момчетата си търсят половинки, подобни на майките си? Аз искам моите синове да знаят, че добрата жена винаги сервира вечерята навреме, не трупа мръсни чинии или негладено пране.

[М] Че повечето от вас не разбират смисъла на тестостерона и защо мъжките индивиди от много видове непрекъснато се бият за правото да се чифтосват с женските също е видно. Не разбирате, че и при хомо сапиенс това е факт. Курвенските номера на жените не са причината, но изнасилването е единственото престъпление изпросено по нагъл начин от жертвата. Повечето хора се държат като маймуни, драги жени, така че не провокирайте непрекъснато. На много от мъжете няма да им издържат нервите, ще ги удари хормона и ще стане играчка-плачка.

[М] Абе, дами, колко от вас измислиха фейсбук, Майкрософт, телефона, Оракул, и какво ли не. От най-богати, респективно най-умни, жените са само наследнички. И това е животът. От хубавата Елена до днес и винаги.

[М] Странно как повечето жени вечно пият кафе, вечно мърморят и вечно клюкарят. Но обикновено работа не правите никаква. Ами, елементарно е, природата ви е такава. Няма лошо да си седите вкъщи да гледате децата, но е смешно и жалко да мерите сили с нас в някои дисциплини. Не сте създадени да ловувате, воювате и работите. Толкова е простишко.